

Biện pháp quản lý hoạt động dạy học môn Toán tại các trường trung học cơ sở huyện Hóc Môn Thành phố Hồ Chí Minh

Trần Thị Hồng Thanh*

*Học viên cao học Trường Đại học Sài Gòn

Received: 15/9/2023 Accepted: 25/9/2023 Published: 9/10/2023

Abstract: With the results of research on the current status of management of Mathematics teaching activities at secondary schools in the research area and the theoretical framework established by the topic in the master's thesis, the article introduces a number of measures. The most effective management method to overcome limitations and contribute to improving the quality of Math teaching at schools in Hoc Mon district, Ho Chi Minh City. These measures have been tested in teaching practice and shown to be highly urgent and feasible.

Keywords: Teaching activities, Math, Middle school, Management measures

1. Đặt vấn đề

Kết quả khảo sát thực trạng, cho thấy cán bộ quản lý (CBQL) và giáo viên (GV) tại các trường THCS huyện Hóc Môn, TP Hồ Chí Minh về cơ bản đã có nhận thức đúng đắn về quản lý HĐDH môn Toán tại các trường trung học cơ sở. HĐDH môn Toán tại các trường THCS được tiến hành trong thực tiễn dạy học ở các trường THCS huyện Hóc Môn, Thành phố Hồ Chí Minh, tuy nhiên quá trình thực hiện còn nhiều hạn chế, kết quả dạy - học môn toán chưa cao. Với kết quả nghiên cứu thực trạng hoạt động này trên địa bàn nghiên cứu và khung lý thuyết mà đề tài xác lập, vấn đề đặt ra là cần có các biện pháp quản lý hữu hiệu nhằm khắc phục những mặt hạn chế, góp phần nâng cao chất lượng HĐDH môn Toán tại các trường THCS huyện Hóc Môn, Thành phố Hồ Chí Minh.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Thực trạng quản lý HĐDH môn Toán tại các trường THCS huyện Hóc Môn, TP Hồ Chí Minh

Chất lượng HĐDH môn Toán tại các trường THCS huyện Hóc Môn, TP Hồ Chí Minh chưa có kết quả cao. Qua khảo sát 9 trường THCS trên địa bàn huyện Hóc Môn, tác giả nhận thấy xuất phát từ những nguyên nhân chính dưới đây:

* Nguyên nhân do HĐDH môn Toán

- Thứ nhất, kết quả thực hiện một số mục tiêu dạy học cụ thể chưa cao (định hướng nghề nghiệp).

- Thứ hai, thời lượng phân bổ các nội dung dạy học chưa đồng đều.

- Thứ ba, PP và hình thức tổ chức dạy học chưa được vận dụng thường xuyên trong các giờ dạy.

- Thứ tư, cơ sở vật chất (CSVC) phục vụ HĐDH môn Toán ở một số trường chưa đáp ứng đủ điều kiện, cũng như tình hình sử dụng trang TBĐH của GV chưa hiệu quả.

- Thứ năm, một số GV chưa nhận thức đầy đủ về mục tiêu dạy học môn Toán ở trường THCS, dẫn đến chưa thực sự quan tâm đến việc đổi mới PP và hình thức tổ chức dạy học.

* Nguyên nhân do quản lý HĐDH môn Toán

- Thứ nhất, công tác tổ chức và chỉ đạo thực hiện nội dung và hình thức tổ chức dạy học môn Toán ở trường THCS huyện Hóc Môn chưa được đánh giá cao.

- Thứ hai, công tác tổ chức, thực hiện đổi mới PPDH còn mang tính hình thức, chưa thực sự đổi mới.

- Thứ ba, công tác quản lý về tài chính và CSVC phục vụ HĐDH còn nhiều bất cập.

- Thứ tư, một số CBQL chưa có sự linh động, sáng tạo trong công tác quản lý.

- Thứ năm, nguồn tài chính trong nhà trường còn hạn chế do không có được sự chủ động trong việc thu chi mà phải dựa vào văn bản hướng dẫn của cấp trên.

2.2. Một số biện pháp quản lý HĐDH môn Toán tại các trường THCS huyện Hóc Môn, Thành phố Hồ Chí Minh

2.2.1. Nâng cao nhận thức cho CBQL, GV về tầm quan trọng của HĐDH môn Toán ở trường THCS

Nâng cao nhận thức cho CBQL, GV về tầm quan trọng của HĐDH môn Toán ở trường THCS đóng vai trò nền tảng trong quản lý HĐDH ở trường THCS.

Đây là biện pháp có ý nghĩa tiên quyết đối với việc thực hiện tiếp theo các biện pháp còn lại, vì nhận thức bao giờ cũng đi trước.

Nội dung và cách thực hiện biện pháp

- Kế hoạch hóa hoạt động nâng cao nhận thức cho CBQL, GV về HĐDH môn Toán ở trường THCS.

- Tổ chức hoạt động nâng cao nhận thức cho CBQL, GV về HĐDH môn Toán ở trường THCS.

- Chỉ đạo thực hiện hoạt động nâng cao nhận thức cho CBQL, GV về HĐDH môn Toán ở trường THCS.

- Kiểm tra, giám sát việc thực hiện hoạt động nâng cao nhận thức cho CBQL, GV về HĐDH môn Toán ở trường THCS.

2.2.2. Tăng cường quản lý việc thực hiện mục tiêu dạy học môn Toán cho HS THCS

Tăng cường quản lý việc thực hiện mục tiêu dạy học môn Toán cho HS THCS là hai biện pháp nhằm tăng cường, cải thiện những hạn chế, những mặt còn tồn tại mà thực trạng đã khảo sát được tại các đơn vị. Biện pháp này có vai trò khá quan trọng trong quản lý HĐDH môn Toán ở trường THCS.

Nội dung và cách thực hiện biện pháp:

- Xác định mục tiêu cụ thể đối với HĐDH môn Toán và định hướng các HĐDH cụ thể để thực hiện cho HS.

- Tổ chức và chỉ đạo việc thực hiện các mục tiêu dạy học môn Toán lồng ghép vào các giờ học, giờ thực hành trải nghiệm và các hoạt động bên ngoài nhà trường. Phân tích kỹ nhu cầu và khả năng để xác định đúng phương hướng mục tiêu và phát triển HĐDH môn Toán cho HS.

- Thường xuyên kiểm tra quá trình thực hiện nhằm đảm bảo các mục tiêu được hoàn thành đúng trình tự và thời gian đã đề ra.

2.2.3. Cải tiến quản lý nội dung dạy học môn Toán cho HS THCS

Tăng cường quản lý việc cải tiến việc quản lý nội dung dạy học môn Toán cho HS THCS là biện pháp nhằm tăng cường, cải thiện những hạn chế, những mặt còn tồn tại mà thực trạng đã khảo sát được tại các đơn vị. Biện pháp này có vai trò khá quan trọng trong quản lý HĐDH môn Toán ở trường THCS.

Nội dung và cách thực hiện biện pháp:

- Lập kế hoạch đổi mới, lựa chọn nội dung chương trình phải căn cứ vào mục tiêu giáo dục nói chung, mục tiêu của HĐDH môn Toán nói riêng.

- Tổ chức, chỉ đạo thực hiện việc lựa chọn, đổi mới về nội dung vào thực tế tại đơn vị và ghi nhận quá trình thực hiện các nội dung đó.

- Thường xuyên kiểm tra việc cải tiến nội dung và có những đề xuất, điều chỉnh phù hợp với thực tế đơn vị và đối tượng HS.

2.2.4. Đổi mới quản lý các PP và hình thức tổ chức dạy học môn Toán cho HS THCS

Đây là biện pháp quyết định sự thành công hay thất bại của giờ học. Vì nếu xác định được mục tiêu đúng đắn, nội dung bài học được chuẩn bị kỹ càng nhưng PP truyền tải chưa hay hoặc hình thức tổ chức không phù hợp thì kiến thức truyền tải cho HS cũng không đạt hiệu quả cao. Biện pháp này được thực hiện để đối chiếu, so sánh sản phẩm triển khai thực hiện HĐDH môn Toán ở trường THCS với mục tiêu đã đề ra, nhận định mức độ thực hiện mục tiêu dạy học.

Nội dung và cách thực hiện biện pháp:

- Lập kế hoạch đổi mới PP và hình thức tổ chức dạy học môn Toán

- Tổ chức và chỉ đạo thực hiện việc đổi mới PP và hình thức tổ chức dạy học môn Toán

Tổ chức hiệu quả các buổi thao giảng, chuyên đề nhằm tạo điều kiện cho GV học hỏi các PPDH mới, các hình thức tổ chức dạy học sáng tạo. Tổ chức các lớp bồi dưỡng, xây dựng GV cốt cán có năng lực trong đổi mới PPDH và hình thức tổ chức dạy học. Tạo điều kiện thuận lợi cho GV tự bồi dưỡng, nghiên cứu về đổi mới PP, hình thức tổ chức dạy học thông qua các đường link, các kênh thông tin truyền thông. Chỉ đạo tổ bộ môn Toán tăng cường sinh hoạt tổ, nhóm chuyên môn theo hướng nghiên cứu bài học, qua đó những GV có kinh nghiệm sẽ hỗ trợ, giúp đỡ GV mới trong việc ứng dụng các PP và hình thức tổ chức dạy học tích cực. Chỉ đạo tổ bộ môn XDKH bài dạy với các PP và hình thức tổ chức dạy học cụ thể, phù hợp. Lựa chọn các hình thức hoạt động cho phù hợp với nội dung của tuần, tháng. Giáo viên chủ động đổi mới PP, hình thức tổ chức dạy học bằng nhiều cách nhưng vẫn phải đảm bảo phù hợp với mục đích, yêu cầu của hoạt động giáo dục, phù hợp với đặc điểm tâm lý lứa tuổi HS. Chỉ đạo GV vận dụng linh hoạt và đa dạng các PP, hình thức tổ chức dạy học môn Toán phù hợp với thực tế của đơn vị.

- Kiểm tra việc thực hiện đổi mới PP và hình thức tổ chức HĐDH môn Toán

Thường xuyên dự giờ thăm lớp, dự sinh hoạt tổ chuyên môn để nắm tình hình việc thực hiện đổi mới PP và hình thức tổ chức dạy học của GV. Kiểm tra, tổng kết việc hiện kế hoạch, rút ra kết luận và đề xuất những biện pháp cải tiến để XDKH tiếp theo. Tuyên dương những cá nhân tích cực.

2.2.5. *Đẩy mạnh quản lý các nguồn lực đảm bảo cho HDDH môn Toán cho HS THCS*

Biện pháp đẩy mạnh công tác quản lý các nguồn lực đảm bảo cho HDDH môn Toán cho HS THCS là biện pháp tập trung vào các điều kiện hỗ trợ HDDH môn Toán cho HS được diễn ra thuận lợi.

Nội dung và cách thực hiện biện pháp:

- Chỉ rõ sự đóng góp của quản lý nhân sự đối với các mục tiêu của nhà trường, thiết kế và phân tích công việc, phân công lao động trong nhà trường.

- Giúp cho tổ trưởng chuyên môn, tổ trưởng các bộ phận... nhận thức được trách nhiệm của họ trong việc quản lý nhân sự ở chính bộ phận của mình.

- Cung cấp các công cụ và các phương tiện, trang TBDH cần thiết tạo một môi trường làm việc thuận lợi phù hợp với sự phát triển của giáo viên và các lực lượng khác.

- Tuyển dụng, lựa chọn, sử dụng và đề bạt, phát triển và trả lương cho cán bộ, giáo viên, nhân viên trong nhà trường thực hiện đúng quy định. Đảm bảo rằng các thủ tục này cũng được sử dụng trong đánh giá kết quả công việc.

- Phối hợp với các tổ chức đoàn thể (Công Đoàn, Đoàn thanh niên...) khuyến khích tính sáng tạo của người lao động. Quan tâm đến các lợi ích cá nhân của người lao động, quan tâm đến đào tạo và phát triển, truyền đạt thông tin, phân phối lợi ích cho người lao động, và việc giải quyết các vấn đề tranh chấp của người lao động.

- Giúp đỡ các cá nhân người lao động giải quyết các vấn đề tác động đến tinh thần và hiệu quả làm việc trong nhà trường.

- Nắm bắt kịp thời các quy định của Chính phủ trong việc bảo đảm lợi ích cho người lao động.

- Hiệu trưởng xây dựng kế hoạch về CSVC, trang thiết bị phục vụ cho HDDH và HDDH môn Toán.

- Thu hút mọi nguồn đầu tư để xây dựng, bổ sung CSVC, mua sắm trang thiết bị để tổ chức có hiệu quả HDDH môn Toán cho HS. Thực hiện tốt việc xã hội hóa giáo dục, từ đó từng bước nâng cấp CSVC của nhà trường.

- Hiệu trưởng chỉ đạo bộ phận thư viện trang bị đầy đủ nguồn sách giáo khoa và các tài liệu tham khảo môn Toán để GV nâng cao kiến thức chuyên môn.

- Tăng cường đầu tư thiết bị CNTT, xây dựng và sử dụng tốt phần mềm số điểm điện tử, sổ liên lạc điện tử... phục vụ cho quản lý, giảng dạy và học tập môn Toán. Thực hiện tốt chế độ kiểm tra, kiểm kê,

kiểm định, bảo dưỡng định kỳ theo quy định hiện hành.

3. Kết luận

Các biện pháp quản lý HDDH môn Toán tại các trường THCS được tác giả đề xuất phải được thực hiện một cách linh hoạt, được tiến hành đồng bộ. Trong quá trình vận dụng các biện pháp cần linh hoạt kết hợp các biện pháp quản lý, tránh sự áp dụng cứng nhắc, hình thức. Các biện pháp có mối quan hệ chặt chẽ với nhau, hỗ trợ cho nhau trong quá trình quản lý.

Các biện pháp quản lý có vai trò quyết định trực tiếp cho hiệu quả quản lý HDDH môn Toán cho HS tại trường THCS. Tăng cường quản lý việc thực hiện mục tiêu và cải tiến việc quản lý nội dung dạy học môn Toán cho HS THCS. Hiệu trưởng các trường THCS tiến hành điều chỉnh các thành tố của quá trình dạy học như mục tiêu qua từng giai đoạn, nội dung, PP và hình thức tổ chức cũng như huy động đầy đủ các nguồn lực phù hợp phục vụ cho HDDH đạt hiệu quả cao. Năm biện pháp quản lý nêu trên đều có cơ sở và áp dụng được vào trong thực tiễn HDDH môn Toán tại các trường THCS huyện Hóc Môn, TP Hồ Chí Minh

Tài liệu tham khảo

1. Ban Chấp hành TƯ (2013), *Nghị quyết số 29-NQ/TƯ về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo*. Hà Nội

2. Bộ Giáo dục và Đào tạo. (2011). *Điều lệ trường THCS, THPT và trường phổ thông có nhiều cấp học*. Hà Nội

3. Bộ Giáo dục và Đào tạo. (2018). *Thông tư số 32/2018/BGD-ĐT, ngày 26/12/2018 về ban hành Chương trình GDPT- Chương trình tổng thể*. Hà Nội.

4. Bộ Giáo dục và Đào tạo. (2018b). *Thông tư số 32/2018/BGD-ĐT, ngày 26/12/2018 về ban hành Chương trình GDPT môn Toán*. Hà Nội.

5. Nguyễn Ngọc Bảo (chủ biên), Trần Kiểm. (2007). *Lý luận dạy học ở trường THCS*. NXB Đại học Sư phạm. Hà Nội.

6. Lê Hải Đăng, Phạm Văn Sơn (2019), *Đổi mới hoạt động dạy học ở các trường THCS đáp ứng Chương trình Giáo dục phổ thông mới*. Tạp chí Thiết bị giáo dục số 202 kỳ 1/10/2019. Tr 7-9

7. Nguyễn Bá Kim. (2006). *PP dạy học môn Toán*, NXB Đại học Sư phạm. Hà Nội

8. Nguyễn Hữu Hoàn. (2020). *Quản lý HDDH môn Toán theo định hướng phát triển năng lực HS tại các trường THCS TP Kon Tum*. Luận văn thạc sĩ, Trường ĐHSP Đà Nẵng.